

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 25 oktober 2019
sj.c(2019)7395646

Till Svea Hovrätt

**Rumänien ./ Ioan Micula m.fl. et. v.v.
Ärende ÖÄ 1657-19**

Europeiska kommissionens skriftliga yttrande

Kommissionen avger på grundval av artikel 29 i rådets förordning (EU) 2015/1589¹, och med hänvisning till hovrättens skrivelse av den 24 september 2019, detta skriftliga yttrande.

Kommissionen har väl noterat att hovrätten har tillgång till de yttranden som tidigare har getts in till Nacka tingsrätt i ärende Ä 2550/17. Argumenten i dessa yttranden, vilka godtogs av Nacka tingsrätt, kommer därför inte att upprepas i detta yttrande. Istället kommer kommissionen att behandla (I) de grunder för överklagandet som Ioan Micula m.fl. (nedan kallade Klagandena) har anfört mot Nacka tingsrätts beslut av den 23 januari 2019 i ärende Ä 2550/17 (nedan kallat det överklagade beslutet) och (II) frågan om rättsverkningarna av tribunalens dom av den 18 juni 2019² om ogiltigförklaring av kommissionens slutliga beslut av den 30 mars 2015³ (nedan kallat beslutet av den 30 mars 2015).

I Synpunkter på Klagandenas överklagande

1. Det överklagade beslutet strider varken mot Washingtonkonventionen eller mot lagen om erkännande och verkställighet av skiljedomar i vissa internationella investeringstvister

1. Klagandenas första grund för överklagandet kan sammanfattas enligt följande. Nacka tingsrätt har brutit mot artikel 54 i Washingtonkonventionen. Genom att pröva huruvida den kunde verkställa skiljedomen har Nacka tingsrätt gjort en formell eller materiell prövning av skiljedomen, trots att det framgår av förarbetena till Washingtonkonventionen och lag 1966:735 om erkännande och verkställighet av skiljedomar i vissa internationella investeringstvister (nedan kallad lag 1966:735) att en sådan formell eller materiell prövning av skiljedomen är förbjuden.
2. Denna grund är baserad på en felaktig förståelse av det överklagade beslutet. Nacka tingsrätt har helt enkelt tillämpat – för att använda formuleringen i de förarbeten till lag 1966:735 som Klagandena hänvisar till i punkt 11 i sitt yttrande av den 22 mars 2019 – ”de interna bestämmelserna i den stat där verkställighet söks” i det svenska ärendet om verkställighet. Enligt EU-rätten, vilken är en del av den svenska rätten, är det förbjudet att verkställa en dom som strider mot artikel 108.3 FEUF eller mot

¹ Rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om genomförandebestämmelser för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 248, 24.9.2015, s. 9).

² Tribunalens dom av den 18 juni 2019, European Food m.fl./kommissionen, T-624/15, T-694/15 och T-704/15, ECLI:EU:T:2019:423.

³ Kommissionens beslut (EU) 2015/1470 av den 30 mars 2015 om det statliga stöd SA.38517 (2014/C) (f.d. 2014/NN) som Rumänien har genomfört – Skiljedomen Micula mot Rumänien av den 11 december 2013, EUT L 232, 4.9.2015, s. 43-70.

ett beslut från kommissionen om förbud mot en viss statlig stödåtgärd. Detta framgår mycket klart av domen i målet Klausner⁴.

3. Nacka tingsrätt gjorde därmed precis det som krävs enligt artikel 54 i Washingtonkonventionen, det vill säga den behandlade skiljedomen som om den hade varit en lagakraftvunnen dom av en svensk domstol.
4. Beslutet att neka verkställighet utgör inte en formell eller materiell prövning av skiljedomen (eller, om det är fråga om en lagakraftvunnen dom, av domen). Skiljedomen (eller domen) ingår fortfarande i rättsordningen. Den kan emellertid inte verkställas. Detta hinder mot verkställighet kan vara tillfälligt eller permanent.
5. **Tillfälligt hinder.** Om kommissionen exempelvis, när det gäller Klausner, skulle ha funnit att det aktuella statliga stödet kunde förklaras förenligt med den inre marknaden så hade hindret för verkställighet försvunnit. Detsamma gäller i förevarande fall om kommissionen skulle få avslag på överklagandet av tribunalens dom och därefter, i ett nytt beslut om att avsluta det formella granskningsförfarandet i enlighet med artikel 9 i förordning 2015/1559, skulle förklara stödet till Klagandena förenligt med den inre marknaden. Det tillfälliga hindret för verkställighet värnar således i förevarande fall, precis som i målet Klausner, kommissionens exklusiva befogenhet att avgöra huruvida ett statligt stöd är förenligt med den inre marknaden (se punkt 42 i domen i målet Klausner).
6. **Permanent hinder.** Hindret blir permanent då kommissionen förbjuder det statliga stödet genom att förklara det oförenligt med den inre marknaden. Det permanenta hindret för verkställighet värnar kommissionens slutliga avgörande att ett statligt stöd är oförenligt med den inre marknaden.
7. Denna uppfattning delas inte bara av Nacka tingsrätt, utan även av Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (domstol i första instans i Bryssel) (se bilaga 1 till kommissionens yttrande av den 29 juni 2018 i ärende Å 2550/17) och av Cour supérieure de justice du Grand-Duché du Luxembourg (domstol i andra instans i Luxemburg) (se bilaga 2 till ovannämnda yttrande).
8. I motsats till vad Klagandena hävdar är nationella hinder mot verkställighet inte begränsade till att endast gälla suverän immunitet. För det första finns det inte någon sådan begränsning i artikel 54 i Washingtonkonventionen. För det andra finns det inte stöd för en sådan begränsning i förarbetena till Washingtonkonventionen, vilka Klagandena har åberopat i sitt överklagande. Doktrinen om suverän immunitet har nämnts som ett exempel på vad som kan utgöra hinder mot verkställighet enligt nationella förfaranderegler för verkställighet, men det finns ingenting som tyder på att detta skulle vara det enda hinder som kan åberopas. Av de förarbeten till

⁴ Domstolens dom av den 11 november 2015, Klausner, C-505/14, ECLI:EU:C:2015:742.

Washingtonkonventionen som nämnts i överklagandet och i punkt 7 i kommissionens yttrande av den 14 mars 2018 i ärende Ä 2550/17, samt i den akademiska artikel av Aron Broches som kommissionen åberopat i punkt 3 i sitt yttrande av den 29 juni 2018 i ärende Ä 2550/17 och i punkt 6 i sitt yttrande av den 14 mars 2018 och som bifogats som bilaga 2 till det yttrandet, framgår det snarare klart och tydligt att sådana nationella förfaranderegler för verkställighet gäller fullt ut.

9. Slutligen ska det noteras att även om det skulle vara fråga om ett brott mot artikel 54 i Washingtonkonventionen, vilket kommissionen hävdar inte är fallet, skulle detta inte påverka giltigheten av det överklagade beslutet. Den ifrågavarande situationen är nämligen rent EU-intern och Washingtonkonventionen är inte en del av EU-rätten. Alla konflikter mellan det två regelverken måste således, mot bakgrund av principen om EU-rättens företräde, lösas till förmån för EU-rätten. Detta argument har utvecklats vid Nacka tingsrätt (se avsnitt 3 i kommissionens yttrande av den 26 oktober 2017 i ärende Ä 2550/17 och avsnitt 3 i kommissionens yttrande av den 29 juni 2018 i det ärendet).
10. Mot bakgrund av ovanstående är Klagandenas första grund för överklagandet verkningslös.

2. Det överklagade beslutet innehåller en korrekt bedömning av rättsverkningarna av beslutet av den 30 mars 2015

11. Klagandenas andra grund för överklagandet kan sammanfattas enligt följande. Nacka tingsrätt slog felaktigt fast att EU-rätten, och särskilt beslutet av den 30 mars 2015, förhindrade Kronofogdemyndigheten att verkställa skiljedomen mot Rumänien.
12. För det första har Klagandena inte bestritt att beslutet av den 30 mars 2015 förhindrar Rumänien att betala i enlighet med skiljedomen.
13. För det andra har Klagandena inte bestritt att de svenska myndigheterna, och däribland de svenska domstolarna, har en skyldighet till lojalt samarbete gentemot Rumänien och EU enligt artikel 4.3 EUF.
14. Klagandena anser emellertid att denna skyldighet har ett mycket begränsat tillämpningsområde. De anser bland annat att skyldigheten till lojalt samarbete inte kan rättfärdiga en underlåtelse att tillämpa en bestämmelse i nationell rätt (avsnitt C.3 i Klagandenas yttrande av den 22 mars 2019, den första delen av den andra grunden) eller ett åsidosättande av res judicata (avsnitt C.4 i det ovannämnda yttrandet, den andra delen av den andra grunden). Slutligen anser Klagandena, till skillnad från Nacka tingsrätt, att en svensk dom med samma innehåll som skiljedomen skulle kunna verkställas (avsnitt C.5 i ovannämnda yttrande, den tredje delen av den andra grunden).

15. Rumänien har på ett utförligt sätt tillbakavisat dessa påståenden. Kommissionens vill härmed lägga till följande.
16. När det gäller den första delen av den andra grunden, nämligen **skyldigheten att underlåta att tillämpa en bestämmelse i nationell rätt**, anser kommissionen för det första att detta argument saknar betydelse. Nacka tingsrätt här visserligen hänvisat, i allmänna ordalag, till gällande praxis från EU-domstolen angående skyldigheten att underlåta att tillämpa en bestämmelse i nationell rätt som strider mot en bestämmelse i EU-rätten som har direkt effekt. Denna praxis synes emellertid inte relevant för avgörandet av förevarande ärende. Nacka tingsrätt har nämligen inte underlåtit att tillämpa någon bestämmelse i nationell rätt utan har snarare slagit fast att en lagakraftvunnen dom från en nationell domstol med samma innehåll som skiljedomen inte heller skulle kunna verkställas.
17. För det andra är skyldigheten att underlåta att tillämpa en bestämmelse i nationell rätt, såsom Rumänien har förklarat, inte begränsad till sådana situationer där enskilda åberopar en bestämmelse i EU-rätten som har direkt effekt. Den har också ett vidare tillämpningsområde i sådana situationer där det är nödvändigt att säkerställa EU-rättens effektivitet (den allmänna principen om EU-rättens effektivitet).
18. Under alla omständigheter skapar EU-rätten rättigheter och skyldigheter som direkt kan åberopas i den nationella rättsordningen. I detta fall har den skapat en skyldighet för Rumänien att inte betala enligt skiljedomen. Detta ger samtidigt upphov till en rättighet för Klagandenas konkurrenter att inte behöva tåla att betalning sker enligt skiljedomen. En sådan betalning skulle nämligen snedvrیدا konkurrensen till en sådan grad att det skulle vara oförenligt med den inre marknaden.⁵ För Klagandena har EU-rätten skapat en motsvarande skyldighet att inte ta emot betalning enligt skiljedomen.
19. Även om den första delen av den andra grunden skulle anses relevant kan det därmed konstateras att den saknar fog.
20. Den andra delen av den första grunden rör **processuell autonomi och principen om res judicata**. Klagandena hävdar för det första att skiljedomen har res judicata-verkan (eftersom den ska behandlas som en lagakraftvunnen dom av en nationell domstol) och för det andra att det framgår av EU-domstolens praxis (bland annat domen i målet Klausner) att den allmänna effektivitetsprincipen inte alltid kräver att principen om res judicata åsidosätts.

⁵ Domstolens dom av den 6 november 2018, Scuola Elementare Maria Montessori Srl m.fl., C-622/16 P–C-624/16 P, ECLI:EU:C:2018:873, punkt 43 och där angiven rättspraxis.

21. När det gäller den första punkten anser kommissionen att en skiljedom inte kan anses ha res judicata-verkan. Kommissionen har behandlat denna fråga utförligt i avsnitt 4 i sitt yttrande av den 29 juni 2018 i ärende Ä 2550/17. Det kan särskilt nämnas att det i ett skiljeförfarande, i motsats till vad som gäller när det är fråga om en dom som meddelats av en nationell domstol, inte har funnits någon möjlighet att begära förhandsavgörande från EU-domstolen i frågor som är relevanta för skiljedomen.
22. När det gäller den andra punkten framgår det under alla omständigheter klart av punkterna 42–44 i domen i målet Klausner att effektivitetsprincipen, när det är fråga om statligt stöd, alltid kräver att principen om res judicata åsidosätts om kommissionen annars skulle fräntas sin befogenhet enligt artikel 108.3 FEUF.⁶
23. När det gäller den tredje delen av den andra grunden vill kommissionen endast framhålla att **en nationell dom med samma innehåll som den här aktuella skiljedomen inte heller skulle kunna verkställas**. Detta följer av domen i målet Klausner. En sådan nationell dom skulle nämligen ha exakt samma ställning som den nationella dom som var i fråga i det målet.
24. Mot bakgrund av ovanstående kan överklagandet inte heller bifallas på den andra grunden.

3. Den överklagade domen strider inte mot Europakonventionen

25. I den tredje grunden hävdar Klagandena att Nacka tingsrätt har brutit mot artikel 6.1 i Europakonventionen. Klagandena påstår närmare bestämt (i) att skiljedomen åtnjuter samma skydd enligt artikel 6.1 i Europakonventionen som en lagakraftvunnen dom från en nationell domstol, och (ii) att artikel 6.1 i Europakonventionen medför en rätt att få lagakraftvunna domar från en nationell domstol verkställda utan dröjsmål.
26. Kommissionen ställer sig tveksam till Klagandens första påstående. För det första är det i högsta grad tveksamt om ett skiljeförfarande enligt ICSID-reglerna kan anses utgöra ett domstolsförfarande, eftersom inga domare från de fördragsslutande parterna i Europakonventionen deltar i detta förfarande. För det andra har tredje parter som påverkas av skiljedomen endast en mycket begränsad rätt att delta i förfarandet (som amicus curiae) och ingen rätt alls att föra talan mot en skiljedom som påverkar dem negativt, vilket är än allvarligare. Därmed finns det starka skäl mot att tillerkänna ICSID-skiljedomar skydd enligt artikel 6.1 i Europakonventionen
27. Under alla omständigheter är verkställigheten av den här aktuella skiljedomen fördröjd på grund av ett hinder som skulle ha samma inverkan på vilken annan

⁶ För en djupgående diskussion om dessa frågor, se punkterna 8 och 9 i kommissionens yttrande av den 14 mars 2018 i ärende Ä 2550/17.

nationell dom som helst med samma innehåll. Detta hinder, det vill säga beslutet av den 30 mars 2015, är resultatet av ett administrativt förfarande under vilket Klagandena hade rätt att yttra sig. Klagandena har vidare tillgång till rättsmedel mot hindret, däribland interimistiska åtgärder, vilket innebär att de kan väcka talan vid EU-domstolarna såväl mot kommissionens föreläggande av den 26 maj 2014 om att avbryta utbetalningen av stödet (nedan kallat föreläggandet av den 26 maj 2014) och kommissionens beslut av den 1 oktober 2014 att inleda det formella granskningsförfarandet⁷ (nedan kallat beslutet av den 1 oktober 2014) som beslutet av den 30 mars 2015. Klagandena har också använt sig av denna möjlighet. Konsekvensen därav är att en nationell domstol, mot bakgrund av principen om lojalt samarbete och för att undvika motstridande avgöranden, inte kan erkänna och verkställa skiljedomen så länge förfarandet vid EU-domstolarna pågår. Med andra ord beror fördröjningen på att Klagandena har utövat sin rättighet enligt artikel 6.1 i Europakonventionen. Fördröjningen är därför helt enkelt följderna av att det är fråga om flera förfaranden vid flera olika fora. Om handläggningstiden för målen vid EU-domstolarna i Luxemburg skulle bli oskäligt lång kan Klagandena även kräva ersättning från EU för eventuell skada som detta orsakat dem. Om Klagandenas ekonomiska situation skulle hotas kan de ansöka om interimistiska åtgärder, även vid nationell domstol, på grundval av den rättspraxis som bygger på EU-domstolens dom i målet Zuckerfabrik Süderdithmarschen⁸.

28. Mot bakgrund härav kan överklagandet inte heller bifallas på den tredje grunden.

II Konsekvenserna av ogiltigförklaringen av beslutet av den 30 mars 2015

29. Den enda konsekvensen av tribunalens dom av den 18 juni 2019 är att beslutet av den 30 mars 2015 är ogiltigförklarat.⁹ Denna ogiltigförklaring har ingen inverkan på Rumäniens skyldighet enligt EU:s regler om statligt stöd att inte utbetala ersättningen enligt skiljedomen. Det är denna skyldighet som i sin tur är den rättsliga grunden för den överklagade domen från Nacka tingsrätt.

⁷ Statligt stöd – Rumänien — Statligt stöd SA.38517 (2014/C) (f.d. 2014/NN) – Verkställande av skiljedom Micula mot Rumänien av den 11 december 2013 — Uppmaning enligt artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt att inkomma med synpunkter (EUT C 393, 7.11.2014, s. 27).

⁸ Domstolens dom av den 21 februari 1991, Zuckerfabrik Süderdithmarschen och Zuckerfabrik Soest, C-143/88 och C-92/89, EU:C:1991:65.

⁹ Se punkt 2 i domslutet, vilken lyder som följer: "TRIBUNALEN (andra avdelningen i utökad sammansättning) [meddelar] följande dom: ... 2) Kommissionens beslut (EU) 2015/1470 av den 30 mars 2015 om det statliga stöd SA.38517 (2014/C) (f.d. 2014/NN) som Rumänien har genomfört – Skiljedomen Micula mot Rumänien av den 11 december 2013 ogiltigförklaras."

30. Rumänien har rätteligen påpekat att skyldigheten att inte betala ut ersättningen enligt skiljedomen följer redan av föreläggandet av den 26 maj 2014 och beslutet av den 1 oktober 2014 och därför är oberoende av beslutet av den 30 mars 2015. De två förstnämnda rättsakterna förhindrar Rumänien att betala ersättningen enligt skiljedomen intill dess att kommissionen har antagit ett beslut enligt artikel 9 i förordning 2015/1589 om att avsluta det formella granskningsförfarandet avseende den aktuella åtgärden.¹⁰
31. För det första framgår detta klart av artikeldelen i föreläggandet av den 26 maj 2014. Det följer också av den aktuella bestämmelsen, nämligen artikel 13.1 i förordning 2015/1589, vilken föreskriver följande: ”Kommissionen får, efter att ha berett den berörda medlemsstaten tillfälle att lämna sina synpunkter, fatta ett beslut om att medlemsstaten ska avbryta utbetalningen av varje form av olagligt stöd till dess att kommissionen har fattat ett beslut om stödets förenlighet med den inre marknaden (nedan kallat föreläggande om att avbryta utbetalningen av ett stöd).” Denna bestämmelse utgör i sin tur en kodifiering av EU-domstolens praxis, nämligen domen i målet Boussac¹¹.
32. Rättsverkningarna av beslutet av den 1 oktober 2018 följer av artikel 108.3 FEUF, där det föreskrivs att ”[m]edlemsstaten i fråga ... inte [får] genomföra åtgärden förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt beslut”. EU-domstolen har förklarat innebörden av denna bestämmelse och därvid uttalat att en medlemsstat har en skyldighet att avbryta genomförandet av stödet och att tillfälligt återkräva allt stöd som redan beviljats.¹²
33. Rumänien har, i ett antal nationella förfaranden som inletts före den 30 mars 2015, förlitat sig på rättsverkningarna av dessa två rättsakter vid domstolar i Rumänien, USA och Förenade kungariket. Dessutom var det på grund av dessa rättsakter inte nödvändigt för kommissionen att ansöka om interimistiska åtgärder vid EU-domstolen för att få till stånd ett förordnande om att den överklagade domen tills vidare inte ska gälla. En sådan ansökan skulle ha ansetts uppenbart ogrundad då det,

¹⁰ Tribunalens dom av den 25 april 2018, Ungern/kommissionen, T-554/15 och T-555/15, ECLI:EU:C:2018:220. I punkt 27 i denna dom uttalar domstolen följande: ”Den omständigheten att den nationella åtgärd som är föremål för ett beslut att inleda det formella granskningsförfarandet kvalificeras som olagligt statligt stöd innebär följaktligen att den medlemsstat som beslutet riktar sig till är tvungen att omedelbart avbryta genomförandet av åtgärden.”

¹¹ Domstolens dom av den 14 februari 1990, Frankrike/kommissionen, C-301/87, ECLI:EU:C:1990:67, punkterna 18 och 19. Av punkt 18 i domen framgår bland annat följande: ”Om kommissionen följaktligen fastställer att stödåtgärder har vidtagits eller ändrats utan att den har underrättats om detta äger den rätt, efter att ha givit den berörda medlemsstaten tillfälle att yttra sig i detta hänseende, att genom ett preliminärt beslut förelägga staten att - i väntan på resultatet av granskningen av stödet - omedelbart inställa utbetalningen av detta.”

¹² Domstolens dom av den 21 december 2016, kommissionen/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971, punkterna 26–30 och där angiven rättspraxis.

mot bakgrund av föreläggandet av den 26 maj 2014 och beslutet av den 1 oktober 2014, vilka redan förhindrar Rumänien från att genomföra skiljedomen, inte är fråga om en situation som ställer krav på skyndsamhet.

34. Klagandena väckte först talan vid tribunalen om ogiltigförklaring av föreläggandet av den 26 maj 2014 men valde senare att återkalla denna talan. Klagandena synes i punkt 25 i sitt yttrande av den 20 september 2019 påstå att återkallandet berodde på att talan skulle ha förlorat sitt föremål då beslutet av den 30 mars 2015 antogs. Till stöd härför åberopar Klagandena punkt 156 i domen i målet EPAC/kommissionen¹³.
35. Det är emellertid uppenbart att Klagandenas påstående inte stöds av denna dom. I punkt 158 i domen uttalade sig förstainstansrätten nämligen som följer (vår understrykning): ”Under dessa omständigheter har inte sökanden längre något intresse av att få det interimistiska beslutet ogiltigförklarat, **eftersom förstainstansrätten har bekräftat kommissionens sedermera slutliga beslut** om att stödet skulle upphävas och återkrävas och inte endast hållas inne”. Det är först när ett beslut att avsluta det formella granskningsförfarandet i enlighet med artikel 9 i förordning 2015/1589 har blivit slutgiltigt (för att tribunalen har ogillat talan mot det beslutet) och inte längre kan avlägsnas från rättsordningen med retroaktiv verkan som en ansökan om ogiltigförklaring av ett föreläggande att avbryta utbetalningen av stödet kan anses ha förlorat sitt föremål. Detta innebär att rättsverkningarna av ett sådant föreläggande kan återuppstå för det fall beslutet att avsluta det formella granskningsförfarandet enligt artikel 9 i förordning 2015/1589 ogiltigförklaras.
36. Det kan under alla omständigheter konstateras att Klagandena aldrig väckte talan mot beslutet av den 1 oktober 2014. Klagandena påstår, i punkt 28 i sitt yttrande av den 20 september 2019, att de inte kunde ha väckt talan mot det beslutet. Inte heller detta påstående vinner stöd i EU-domstolens praxis. En sökande kan väcka talan mot ett beslut att inleda det formella granskningsförfarandet så snart denne bestrider att den aktuella åtgärden utgör statligt stöd. Detta framgår klart av domarna i målen Deutsche Post/kommissionen och kommissionen/Hansestadt Lübeck¹⁴. Enligt dessa domar ger ett beslut att inleda ett formellt granskningsförfarande beträffande en åtgärd som fortfarande genomförs, och som av kommissionen betecknas som ett nytt stöd, upphov till självständiga rättsverkningar och det är därmed möjligt att väcka talan mot ett sådant beslut vid EU-domstolarna.

¹³ Tribunalens dom av den 30 juni 2000, EPAC/kommissionen, T-204/97 och T-270/97, ECLI:EU:T:2000:148.

¹⁴ Domstolens dom av den 24 oktober 2013, Deutsche Post/kommissionen, ej publicerad, ECLI:EU:C:2013:695, punkterna 52 och 53 och domstolens dom av den 21 december 2016, kommissionen/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971, punkterna 26–32.

37. Det är ostridigt mellan parterna att det följer såväl av föreläggandet av den 26 maj 2014 som av beslutet av den 1 oktober 2014 att Rumänien inte kunde göra utbetalningar enligt skiljedomen innan beslutet av den 30 mars 2015 hade antagits.
38. Däremot är parterna oeniga om hur rättsverkningarna av föreläggandet av den 26 maj 2014 och beslutet av den 1 oktober 2014 påverkas av ogiltigförklaringen av beslutet av den 30 mars 2015.
39. Rumänien och kommissionen är av den uppfattningen att skyldigheten att inte betala ut ersättningen enligt skiljedomen förrän det finns ett beslut om att avsluta det formella granskningsförfarandet ”återuppstår”, medan Klagandena anser att rättsverkningarna av föreläggandet av den 26 maj 2014 och beslutet av den 1 oktober 2014, och därmed skyldigheten att inte betala ut ersättningen enligt skiljedomen, är och förblir överspelade.
40. Den första indikationen på att dessa rättsverkningar kan återupplivas är domen i målet EPAC/kommissionen, vilken nämnts i punkt 34 ovan. Om ett återupplivande vore uteslutet skulle det inte finnas något behov för det uttalande som markerats i fetstil i punkt 35 ovan, det vill säga att beslutet att avsluta det formella granskningsförfarandet i enlighet med artikel 9 i förordning 2015/1589 hade blivit slutligt, eftersom tribunalen ogillar talan mot det beslutet.
41. Återupplivandet följer även av två andra domar från EU-domstolen och den efterföljande rättspraxis som dessa domar gett upphov till.
42. För det första har EU-domstolen beskrivit rättsverkningarna av en ogiltigförklaring av en unionsrättsakt som följer: ”Eftersom domar om ogiltigförklaring har retroaktiv verkan får konstaterandet av rättsstridigheten verkan från och med den dag då den ogiltigförklarade rättsakten trädde i kraft”.¹⁵ Tillämpat i detta fall innebär detta resonemang att det föreligger en rättslig fiktion (fictio juris) som innebär att beslutet av den 30 mars 2015 aldrig har existerat i unionens rättsordning. Som en konsekvens härav har rättsverkningarna av föreläggandet av den 26 maj 2014 och beslutet av den 1 oktober 2014 aldrig upphört. Förfarandet har nämligen, mot bakgrund av denna rättsliga fiktion, aldrig avslutats.
43. För det andra anser EU-domstolen att en talan om ogiltigförklaring endast kan leda till ogiltigförklaring av den rättsakt som talan avser och inte till ogiltigförklaring av andra rättsakter, inte ens om dessa rättsakter är behäftade med samma rättsstridighet. EU-domstolen har i denna fråga uttalat följande: ”Eftersom genomförandeförordning 2015/2272 inte ogiltigförklarades i domen av den 7 april 2016, ArcelorMittal Tubular Products Ostrava m.fl./Hubei Xinyegang Steel (C-

¹⁵ Domstolens dom av den 26 april 1988, Asteris m.fl./kommissionen, 97/86, 99/86, 193/86 och 215/86, ECLI:EU:C:1988:199, punkt 30. Se även domen i målet Deutsche Post/kommissionen, vilken nämnts i punkt 36 ovan.

186/14 P och C-193/14 P, EU:C:2016:209) och domen av den 29 januari 2014, Hubei Xinyegang Steel/rådet (T-528/09, EU:T:2014:35), ska den i princip presumeras vara laglig ... Vidare ska det erinras om att den bindande verkan som gäller för en dom om ogiltigförklaring inte medför att en rättsakt mot vilken talan inte har väckts och som skulle kunna anses vara olaglig på samma grund ska ogiltigförklaras (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 september 1999, kommissionen/AssiDomän Kraft Products m.fl., C-310/97 P, EU:C:1999:407, punkt 54, och dom av den 15 februari 2001, Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, punkt 26).”¹⁶

44. Det måste därmed konstateras att föreläggandet av den 26 maj 2014 och beslutet av den 1 oktober 2014 fortfarande ingår i rättsordningen och inte har ogiltigförklarats. Dessa rättsakter fortsätter att ha rättsverkningar intill dess att ett nytt beslut om att avsluta det formella granskningsförfarandet har antagits i enlighet med artikel 9 i förordning 2015/1589.
45. Klagandena (och deras expertvittnen) åberopar rättspraxis som avser kommissionens genomförande av en dom, det vill säga kommissionens uppfyllande av sin skyldighet enligt artikel 266 FEUF. Rättspraxis avseende artikel 266 FEUF visar emellertid endast att kommissionen måste vidta konkreta åtgärder för att beakta samtliga följder av en dom från EU-domstolen genom vilken en av dess rättsakter ogiltigförklaras. Domstolen har slagit fast följande: ”Det är den berörda institutionen som enligt artikel 266 FEUF ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa en dom om ogiltigförklaring och den ska då, med förbehåll för unionsdomstolarnas prövning, använda sig av det bedömningsutrymme som den har i detta hänseende och härvid rätta sig efter såväl domslutet och domskälen i den dom den ska följa som bestämmelserna i unionsrätten.”¹⁷ Denna skyldighet omfattar även andra rättsakter som är behäftade med samma rättsstridighet, men även här krävs konkreta åtgärder från kommissionens sida. Det finns ingen automatik i detta avseende.¹⁸ Med andra ord innebär ogiltigförklaringen av beslutet av den 30 mars 2015 inte automatiskt att även föreläggandet av den 26 maj 2014 och beslutet av den 1 oktober 2014 är ogiltiga. Om de sistnämnda rättsakterna är behäftade med samma rättsstridighet som beslutet av den 30 mars 2015 kan kommissionens vara tvungen att ersätta dem med andra rättsakter. Fram till dess att detta sker fortsätter de

¹⁶ Tribunalens dom av den 18 oktober 2018, Arcelor Mittal Tubular Products Ostrava a.s. m.fl./kommissionen, T-364/16, punkt 64.

¹⁷ Tribunalens dom av den 22 januari 2013, Salzgitter/kommissionen, T-308/00 RENV, ECLI:EU:T:2013:30, punkt 19.

¹⁸ Se punkt 30 i domen i de förenade målen Asteris m.fl./kommissionen, vilken kommissionen hänvisat till i punkt 42 ovan, där domstolen slog fast att den berörda institutionen även är skyldig att undanröja eventuella bestämmelser med samma rättsverkningar som den bestämmelse som befunnits rättsstridig från rättsakter som redan var antagna då domen om ogiltigförklaring meddelades.

emellertid att gälla (giltighetspresumtionen, artikel 278 FEUF) och att ha rättsverkningar.

46. Hovrätten kan inte underlåta att tillämpa föreläggandet av den 26 maj 2014 och beslutet av den 1 oktober 2014. Om hovrätten anser att dessa två rättsakter är ogiltiga av samma skäl som dem som EU-domstolen har lagt till grund för ogiltigförklaringen av beslutet av den 30 mars 2015 är den skyldig att begära förhandsavgörande från EU-domstolen om deras giltighet i enlighet med artikel 267 FEUF.¹⁹
47. Kommission har rimlig tid på sig att följa en dom om ogiltigförklaring av ett av dess beslut. Frågan vad som är rimlig tid beror på arten av de åtgärder som ska vidtas och omständigheterna i det enskilda fallet.²⁰ I förevarande fall har kommissionen överklagat tribunalens dom och är därmed inte skyldig att, i enlighet med artikel 9 i förordning 2015/1589, anta ett beslut om att avsluta det formella granskningsförfarandet förrän domstolen har uttalat sig slutgiltigt om beslutet av den 30 mars 2015. Om kommissionen vidtog ytterligare åtgärder skulle det innebära en risk för motstridiga beslut för det fall överklagandet bifalls.
48. Om överklagandet bifalls kommer beslutet av den 30 mars 2015 att återinföras i rättsordningen och det kommer då att vara det beslutet som förhindrar Rumänien att genomföra skiljedomen.
49. Om överklagandet avslås betyder detta inte nödvändigtvis att kommissionen kommer att avsluta det formella granskningsförfarandet med ett positivt beslut. För att uppfylla skyldigheten att följa tribunalens och domstolens domar måste kommissionen beakta inte bara domslutet i domen men även domskälen, vilka ledde fram till domslutet och vilka utgör det nödvändiga stödet för detta, eftersom domskälen är nödvändiga för att fastställa det exakta innehållet i domslutet. I dessa domskäl preciseras nämligen vilken bestämmelse som anses vara rättsstridig, och redovisas de exakta skälen för den rättsstridighet som fastslås i domslutet, vilka den berörda institutionen ska beakta när den ersätter den ogiltigförklarade rättsakten.²¹ Tribunalens dom lämnar möjligheten öppen för kommissionen att anta ett nytt beslut som avslutar det formella granskningsförfarandet, i vilket den del av ersättningen enligt skiljedomen som hänför sig till perioden efter Rumäniens anslutning till EU förklaras vara olagligt statligt stöd. Denna del utgör en mycket stor del av den sammanlagda ersättningen enligt skiljedomen.

¹⁹ Domstolens dom av den 22 oktober 1987, Foto-Frost, 314/85, ECLI:EU:C:1987:452, punkterna 11–20, och av den 3 juli 2019, Eurobolt, C-344/17, ECLI:EU:C:2019:555, punkterna 28 och 29.

²⁰ Se förstainstansrättens dom av den 9 juli 2008, Alitalia mot kommissionen, T-301/01, ECLI:EU:T:2008:262, punkt 155.

²¹ Se punkt 27 i domen i de förenade målen Asteris m.fl./kommissionen, vilken kommissionen hänvisat till i punkt 42 ovan.

50. Slutligen har Klagandena även tagit upp två andra frågor, nämligen frågan huruvida domen i målet Achmea²² kan tillämpas på det förevarande fallet och frågan huruvida Washingtonkonventionen, i egenskap av multilateralt avtal, är skyddat enligt artikel 351.1 FEUF.
51. Båda dessa frågor är nu föremål för prövning av EU-domstolen. I överklagandet av tribunalens dom om ogiltigförklaring av beslutet av den 30 mars 2015 har kommissionen ifrågasatt tribunalens slutsats att domen i målet Achmea inte är tillämplig. Den andra frågan har, såsom hovrätten har nämnt, hänskjutits till EU-domstolen inom ramen för en begäran om förhandsavgörande från Cour d'appel de Bruxelles (appellationsdomstolen i Bryssel).

III Förslag till frågor att hänskjutas för förhandsavgörande

52. Kommissionen föreslår att en fråga formuleras som följer:

Är det föreläggande om att avbryta utbetalningen av stödet och det beslut att inleda det formella granskningsförfarandet som kommissionen meddelat inom ramen för ärendet om statligt stöd SA.38517 (2014/NN) – Micula/Rumänien giltiga och fortsätter de att vara bindande trots att kommissionens beslut (EU) 2015/1470 av den 30 mars 2015 har ogiltigförklarats av tribunalen i dom av den 18 juni 2019?

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted text]

Kommissionens ombud

²² Domstolens dom av den 6 mars 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158.

